

A photograph of a young man and woman smiling and looking at a tablet together. The woman is on the left, wearing glasses and a striped shirt, holding a coffee cup. The man is on the right, wearing a blue denim shirt and jeans, holding the tablet. The background is a blurred indoor setting.

Jaarverslag 2024

HRZKMO

City Atrium C - 4de verd.
Vooruitgangstraat 50 | 1210 Brussel

Tel. 02-277 90 15
secr@hrzkmo-csipme.fgov.be
www.hrzkmo.fgov.be

Inhoud

Voorwoord	4
1. Activiteiten	6
Overleggen	6
Adviseren	6
Vertegenwoordigen	14
Andere werkzaamheden	14
2. Kerncijfers	20
3. Organigram en samenstelling	26

Voorwoord

De zelfstandigen en de kmo's zijn de motor van onze economie. Ze staan in voor het grootste deel van de private tewerkstelling, ondersteunen innovatie, geven dynamiek aan onze regio's en verzekeren de veerkracht van ons sociaaleconomisch weefsel. Zonder hen is er geen groei, welvaart of economische vitaliteit. Deze ondernemers moeten echter het hoofd bieden aan steeds complexere uitdagingen: kosteninflatie, digitalisering, ecologische en maatschappelijke transitie, de evolutie van de regelgeving, ... Meer dan ooit moet hun stem gehoord worden en moet er meer erkenning zijn voor hun bijdrage.

Het is in deze context dat de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO (HRZKMO) een cruciale rol speelt. Door alle ondernemersorganisaties - interprofessionele en sectorale, handelsberoepen en vrije beroepen - samen te brengen, vormt hij een echt forum voor overleg en gestructureerde dialoog, die essentieel zijn om mee te bouwen aan een overheidsbeleid dat aangepast is aan de realiteit op het terrein. Hij stelt zelfstandigen en kmo's in staat om gewicht in de schaal te leggen bij de besluitvorming en hun bezorgdheden bij de overheid onder de aandacht te brengen.

In 2024 hebben we deze opdracht met engagement en vastberadenheid

voortgezet. De Raad heeft 22 adviezen uitgebracht over fundamentele onderwerpen voor de toekomst van het ondernemerschap in België: betaling-sachterstand, verplichte e-facturatie, cyberveiligheid, modernisering van de toegang tot gereguleerde beroepen, duurzaamheid en transparantie van kmo's, ... Stuk voor stuk thema's die getuigen van de omvang van de huidige transformaties en van het belang van een evenwichtig kader opdat onze ondernemers kunnen blijven investeren en groeien.

Naast deze adviezen werd het jaar gekenmerkt door hoogtepunten van reflectie en uitwisseling. Tijdens onze conferentie in oktober, met als thema klimaatverandering en duurzaam ondernemen, hebben we aangetoond dat de zelfstandigen en de kmo's onmisbare spelers zijn in de transitie, maar dat deze niet kan slagen zonder een adequate begeleiding. Onze infosessie over alternatieve geschillenbeslechting (ADR) belichtte eveneens de impact van administratieve hervormingen en de noodzaak om de formaliteiten voor ondernemers te vereenvoudigen.

De HRZKMO is niet enkel een adviesorgaan. Hij is een collectieve kracht, een plek waar over de sectorverschillen heen een gedeelde visie op het ondernemerschap in België tot stand komt. Het is dankzij dit overleg en de mobilisatie van

de vertegenwoordigde organisaties dat we de beslissingen kunnen beïnvloeden en een economisch beleid kunnen verdedigen dat diegenen die risico's nemen, waardeert en ondersteunt.

Bij deze wil ik de leden van de Raad, de beroepsorganisaties en het secretariaat van harte bedanken voor hun niet aflatende inzet. Samen hebben we bijgedragen aan de vooruitgang van de dossiers die voor de ondernemers van belang zijn.

De uitdagingen van morgen zijn talrijk maar we zullen ze aangaan met dezelfde overtuiging: ondernemerschap ondersteunen en bevorderen, waarbij we ervoor zorgen dat elke zelfstandige en elke kmo zich kan ontwikkelen binnen een stabiel en rechtvaardig kader dat kansen biedt.

Ik wens u veel leesplezier met dit verslag, dat getuigt van het verrichte werk en van onze wens om een sterke en legitieme stem te zijn ten dienste van degenen die onze economie levend houden.

Caroline Cleppert
Présidente du Conseil Supérieur

1. Activiteiten

De Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO (HRZKMO) is een federale adviesraad. Zijn wettelijke opdracht is drievoudig: overleggen, adviseren én vertegenwoordigen. Hieronder volgt een overzicht van deze drie kerntaken zoals die in 2024 gestalte kregen. Niet alle activiteiten van de HRZKMO monden uit in adviezen. De voornaamste van die activiteiten worden toegelicht in de rubriek 'Andere werkzaamheden'.

1. Overleggen

De HRZKMO vormt een overlegplatform voor de zelfstandigen en de kmo's. Hij groepeert een 190-tal erkende beroeps- en interprofessionele organisaties. Naargelang de dossiers vond het overleg in 2024 plaats in de diverse commissies (sector-, vaste of ad hoc commissies), in het bureau en in de algemene vergadering van de HRZKMO. Het dagelijks bestuur werd verzekerd door het bureau.

2. Adviseren

De HRZKMO treedt op als spreekbuis van de kmo's, zelfstandigen en vrije beroepen. Hij geeft adviezen aan de betrokken beleidsverantwoordelijken. Hij kan geraadpleegd worden door een minister of het parlement maar beschikt ook over een eigen initiatiefrecht. De HRZKMO is een organisme van openbaar nut en wordt geleid en beheerd door de zelfstandigen zelf. Zo kan hij steeds in volle onafhankelijkheid zijn standpunten vertolken.

In 2024 bracht de HRZKMO tweeëntwintig adviezen uit over een brede waaier van onderwerpen. Deze adviezen werden voorbereid door de verschillende vaste commissies en sectorcommissies en door het bureau. Ze werden goedgekeurd of bekrachtigd door de algemene vergaderingen op 14 mei en 10 december 2024. De adviezen zijn hieronder beknopt samengevat en zijn integraal raadpleegbaar op onze website www.hrzkmo.fgov.be.

ARBEIDSMARKT

| Sport- en cultuurcheques (Advies 927) |

De Minister van Economie heeft de HRZKMO geraadpleegd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van de erkenningsvoorwaarden en erkenningsprocedure voor de uitgevers van sport/cultuurcheques. De HRZKMO heeft een gunstig advies uitgebracht over dit ontwerp van koninklijk besluit en bijkomende aanbevelingen geformuleerd om de obstakels voor de handelaars en werkgevers zo veel mogelijk te elimineren.

| Flexi-jobs horeca (Advies 932) |

De Kamercommissie van Financiën en Begroting heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken en het Wetboek van inkomstenbelastingen 1992 wat de flexi-jobs in de horecasector betreft. De HRZKMO steunt, voor alle sectoren die gebruik kunnen maken van de regeling voor flexi-jobs, de vraag tot opheffing van: de beperking tot 150 percent van het minimumbasisloon, het jaarlijks plafondbedrag van 12.000 euro fiscale vrijstelling voor niet-gepensioneerden, de beperking van tewerkstelling bij verbonden ondernemingen.

BEROEPSREGLEMENTERINGEN

| Logo ambachtslieden (Advies 926) |

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over een voorstel tot aanpassing van het logo waarmee ambachtslieden hun hoedanigheid van ambachtsman bekend kunnen maken. De HRZKMO is geen voorstander van de voorgestelde wijziging. Hij is van mening dat het vooral van belang is om het statuut van ambachtsman aantrekkelijker te maken en ondersteunende maatregelen te nemen.

I Centrale examencommissie (Advies 939) I

De HRZKMO wenst de aandacht van de nieuwe Waalse en Brusselse regeringen te vestigen op de noodzaak om de proeven voor de centrale examencommissie die toegang geven tot bepaalde beroepen te moderniseren, in het bijzonder voor de schoonheidsspecialisten, kappers/kapsters, brood- en banketbakkers, en de diensten na verkoop van voertuigen. Aan de kandidaten die geslaagd zijn voor het theorie-examen zou een praktische evaluatie moeten worden opgelegd. Hiervoor zou, op aangepaste wijze, gebruik kunnen worden gemaakt van het systeem van de validatie van de competenties.

I Evenredigheidsbeoordeling (Advies 944) I

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's heeft aan de HRZKMO gevraagd om de wet van 27 oktober 2020 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering te evalueren. De HRZKMO vraagt dat de raadpleging van de stakeholders zou worden versterkt en zichtbaarder, transparanter en homogener zou worden gemaakt. Verder benadrukt hij de nood aan richtsnoeren om de evenredigheidsbeoordelingen te vergemakkelijken en vraagt hij geïnformeerd te worden over een eventuele toekomstige conformiteitscontrole evenals over mogelijke ontwikkelingen in het wettelijke kader.

DIGITALISERING

I AI charter (Advies 930) I

De HRZKMO heeft kennisgenomen van het ontwerp van charter voor verantwoord gebruik van artificiële intelligentie (AI) in overheidsdiensten. Gezien dit onderwerp ook van belang is voor de kmo's, heeft hij deelgenomen aan de openbare raadpleging georganiseerd door de FOD Beleid & Ondersteuning. De HRZKMO is voorstander van het gebruik van AI door de overheid en verwelkomt het initiatief om een charter op te stellen. Hij vraagt onder meer wel om in het charter meer aandacht voor de ondernemingen te hebben.

I De verplichte b2b e-facturatie (Advies 938) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de invoering van de verplichte b2b e-facturatie. In dit advies trekt hij aan de alarmbel. De uitdaging om tegen 1 januari 2026 voor alle b2b transacties op e-facturatie over te schakelen is enorm en wordt door de overheid sterk onderschat. De HRZKMO vraagt dan ook dat de overheid op zeer korte termijn voldoende personeel en budgetten vrijmaakt om de kmo's hierbij te helpen. Tevens formuleert hij een aantal richtsnoeren voor de noodzakelijke bewustmaking, communicatie, ondersteuning en begeleiding.

I Nationale Cybersecurity Strategie (Advies 940) I

Het Centrum voor Cybersecurity België heeft het advies van de HRZKMO gevraagd ter voorbereiding van

de nieuwe nationale cybersecurity strategie voor de periode 2026-2030. In zijn advies vraagt de HRZKMO dat de kmo's binnen de nieuwe nationale cybersecurity strategie bijzondere aandacht krijgen. De cyberveiligheid van kmo's is over het algemeen zeer laag, terwijl de cyberbedreigingen en -risico's alleen maar zijn toegenomen. Ze hebben nood aan informatie en steunmaatregelen op maat van kmo's. Vanuit die optiek formuleert de HRZKMO een reeks standpunten inzake de doelstellingen en diensten van het CCB.

DUURZAAM ONDERNEMEN

I CSRD (Advies 925) I

De Minister van Economie heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het voorontwerp van wet betreffende de zorgplicht, de openbaarmaking van duurzaamheidsinformatie door bepaalde vennootschappen en groepen en de assurance van duurzaamheidsinformatie. De HRZKMO vraagt om met een Belgisch wettelijk kader voor de zorgplicht voor ondernemingen te wachten tot de goedkeuring van de Europese richtlijn ter zake. Wat de duurzaamheidsrapportering betreft, wijst de HRZKMO op de effecten die het voorontwerp van wet op de kmo's zal hebben. Hij vraagt onder meer om een onderscheid in te voeren tussen de assurance van duurzaamheidsinformatie bij grote ondernemingen en deze bij kmo's.

I **Vrijwillige duurzaamheidsrapportering** (Advies 935) I

De HRZKMO heeft kennis genomen van de raadpleging van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) over de vrijwillige rapportagevereisten voor niet-financiële duurzaamheidsgegevens voor niet-beursgenoteerde kmo's (VSME). Hij benadrukt dat de VSME niet op maat van de kmo is gemaakt. Hij wijst erop dat de standaarden realistisch, proportioneel en haalbaar moeten zijn om de beoogde, noodzakelijke vermindering van de rapportageverplichtingen te behalen.

MARKTPRAKTIJEN

I **Onrechtmatige bedingen** (Advies 923) I

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's en de Minister van Economie hebben gezamenlijk het advies van de HRZKMO gevraagd over een voorontwerp van koninklijk besluit tot aanvulling van de lijsten van onrechtmatige bedingen in commerciële samenwerkingsovereenkomsten inzake detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels waarbij voedingsmiddelen overheersen. De HRZKMO staat gunstig tegenover de voorgestelde aanvullingen.

I **Benaming aanbod sociaal tarief** (Advies 924) I

De Minister van Economie en de Minister van Telecommunicatie hebben het advies van de HRZKMO gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit dat tot doel heeft de benaming van het

aanbod aan telecommunicatiediensten reglementair vast te leggen om elk risico op verwarring te vermijden. De HRZKMO brengt een gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de benaming van de aanbiedingen die in aanmerking komen voor de sociale tarieven.

I **Pakketreizen** (Advies 929) I

De HRZKMO heeft deelgenomen aan een Europese raadpleging over een voorstel tot herziening van Richtlijn 2015/2302 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen. Hij is van mening dat het voorstel onvoldoende tegemoet komt aan de moeilijkheden waarmee organisatoren en doorverkopers worden geconfronteerd en niet zal toelaten om voor een gelijk spelveld te zorgen. De HRZKMO formuleert dan ook meerdere voorstellen om meer te streven naar een level playing field en een betere bescherming van de reiziger te verzekeren.

I **Onerlijke marktpraktijken** (Advies 931) I

De Minister van Zelfstandigen en Kmo's en de Minister van Economie hebben de HRZKMO gezamenlijk om advies gevraagd over het ontwerp van koninklijk besluit tot aanvulling van de lijsten van oneerlijke marktpraktijken tussen ondernemingen in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen. De HRZKMO is voorstander om de zwarte en grijze lijst van oneerlijke marktpraktijken voor deze sectoren uit te breiden. Hij merkt echter op dat hij geen voorstander is van het verbod in hoofde van de afnemer om producten van de leverancier te kopen tegen een prijs die lager ligt dan de productiekosten.

PRODUCTNORMEN

I **Benzine en diesel bestemd voor export** (Advies 928) I

De HRZKMO heeft van de Minister van Klimaat en Duurzame Ontwikkeling een adviesvraag ontvangen over een ontwerp van koninklijk besluit houdende de kwaliteitsvermelding van benzine en diesel bestemd voor export. De HRZKMO deelt de bezorgdheden die ten grondslag liggen aan het ontwerp van koninklijk besluit, maar formuleert enkele voorstellen tot aanpassing.

I **Gasolie bestemd voor verwarming** (Advies 933) I

De Minister van Energie heeft de HRZKMO geraadpleegd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 juli 2018 betreffende de benamingen en de kenmerken van de gasolie bestemd voor verwarming. De HRZKMO heeft een negatief advies uitgebracht over dit ontwerp van koninklijk besluit. Het voorgestelde verbod op het mengen van gasolie-verwarming met biobrandstoffen is onverenigbaar met een vermindering van de CO₂-uitstoot voor gebruikers van stookolieketels, brengt de toekomst van honderden kmo's in gevaar en zal een negatieve impact hebben op de markt.

SOCIALE FRAUDEBESTRIJDING

I Bevraging sociale fraude (Advies 936) I

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst heeft de HRZKMO gevraagd deel te nemen aan haar bevraging inzake sociale fraude. In zijn antwoord op deze bevraging herhaalt de HRZKMO zijn prioriteiten voor de sociale fraudebestrijding zoals vereenvoudiging van de regelgeving en meer gerichte controles. Tevens wijst hij op een aantal fraudefenomenen die meer aandacht vragen.

I Actieplan Sociale Fraudebestrijding (Advies 942) I

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst heeft het advies van de HRZKMO gevraagd over het ontwerp van Actieplan sociale fraudebestrijding 2025-2026. In zijn advies herhaalt de HRZKMO zijn belangrijkste standpunten inzake sociale fraudebestrijding. Hij is er van overtuigd dat dit actieplan aan de strijd tegen sociale fraude zal bijdragen. Er is echter nog een lange weg te gaan, zeker op het vlak van de daadwerkelijke toepassing op het terrein. De HRZKMO vraagt ook een aantal problemen en aandachtspunten die nog niet in het ontwerp van actieplan voorkomen, er alsnog in op te nemen. Tevens formuleert hij een reeks specifieke opmerkingen.

VRIJE BEROEPEN

I Tarieven beëdigde vertalers en tolken (Advies 934) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de problematiek van de tarieven van de beëdigde vertalers en tolken. Hij vraagt dat de overheid werk zou maken van een herwaardering van de toegepaste tarieven, zodat zij fatsoenlijk kunnen leven van hun beroep. Het is eveneens een kwestie van de rechtszekerheid van de burger, aangezien deze dienstverleners een taak van algemeen belang vervullen. Er bestaat een risico op deprofessionalisering door een gebrek aan beschikbare beëdigde vertalers en tolken.

I Elektronisch patiëntendossier in de geestelijke gezondheid (Advies 937) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de toepassing van de regels aangaande het elektronisch patiëntendossier (EPD) inzake geestelijke gezondheid. Hij vraagt dat er bijzondere aandacht zou worden besteed aan het EPD inzake mentale gezondheid, dat er rekening

zou worden gehouden met de vereiste specificiteiten en dat de verplichtingen van de beoefenaars van de geestelijke gezondheidszorg dienovereenkomstig zouden worden aangepast.

I Ereloonsupplementen (Advies 941) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de problematiek van het ereloonsupplementverbod voor de medische en paramedische beroepen. Hij herinnert aan het belang van de medische en paramedische beroepen die een opdracht hebben op het gebied van volksgezondheid. Hij stelt de methodes aan de kaak die afbreuk doen aan de vrijheid van ondernemen, aan de specificiteit van de vrije beroepen en aan het overlegmodel. De HRZKMO vraagt om te waken over de naleving van deze principes om kwaliteitsvolle zorgverstrekking en de vrije keuze van de patiënt voor zijn zorgverstrekker te garanderen in omstandigheden die zowel voor de zorgverstrekkers als voor de patiënten gunstig zijn.

I Betalingsachterstand beëdigde vertalers en tolken (Advies 943) I

De HRZKMO heeft op eigen initiatief een advies uitgebracht over de betalingsachterstanden bij de FOD Justitie ten aanzien van de beëdigde vertalers en tolken. Deze achterstallen raken ook de andere deskundigen op wie het gerechtelijk apparaat beroep doet. De HRZKMO vraagt dat de FOD Justitie dringend het probleem aanpakt van de laattijdige betalingen van de beëdigde vertalers en tolken en van alle gerechtsdeskundigen.

3. Vertegenwoordigen

De HRZKMO duidt vertegenwoordigers van de zelfstandigen en de kmo's aan in tal van beheers- en raadgevende organen. Zo kunnen die personen daar mee de zelfstandigen en kmo's vertegenwoordigen. [Een overzicht.](#)

4. Andere werkzaamheden

Andere specifieke activiteiten van de HRZKMO in 2024 lichten we hier kort toe.

| HRZKMO Conferentie 2024 - Klimaatverandering en duurzaam ondernemen. De kmo's en hun organisaties hebben impact! |

De HRZKMO organiseert jaarlijks een conferentie rond een actueel beleidsthema. Voor de conferentie van 2024 werd als onderwerp gekozen voor klimaatverandering en duurzaam ondernemen. Sinds bijna twee decennia werkt de HRZKMO rond duurzaam ondernemen. De klimaatverandering is echter nooit zo een reële en urgente uitdaging geweest als vandaag. Kmo's, zelfstandigen en vrije beroepen kunnen en willen niet meegaan in doemdenken. Tegelijkertijd beseffen ze dat niets doen ook geen optie is. De klimaatverandering zal een zeer grote impact op hen hebben maar omgekeerd kunnen zij ook een grote impact op de klimaatverandering hebben. Tijdens deze conferentie werd de uitdaging maar ook de impact die de kmo's en de kmo-organisaties kunnen hebben in de kijker gezet.

| ADR infosessie ADR |

In 2024 heeft de HRZKMO een infosessie georganiseerd over de alternatieve geschillenbeslechting (ADR). Het doel was om een overzicht te bieden van het diverse landschap van ADR, zowel wat betreft de B2C als de B2B, en om inzicht te krijgen in de werking van de verschillende ADR-voorzieningen in kmo-sectoren.

Na presentaties over de evolutie van het wetgevend kader van ADR en over de evaluatie van de werking van de gekwalificeerde entiteiten, behandelde een panel van deskundigen uit verschillende sectoren de werking van de erkende bemiddeling en van bepaalde gekwalificeerde entiteiten in kmo-sectoren, evenals de knelpunten en uitdagingen waarmee deze worden geconfronteerd.

| Digitalisering, Cyberveiligheid en GDPR |

Ook in 2024 bleef de cyberveiligheid van de zelfstandigen en de kmo's een belangrijk onderwerp voor de HRZKMO. Sinds 2018 is de HRZKMO lid van de Cybersecurity Coalition (CSC). In datzelfde jaar werd er binnen de HRZKMO ook een permanente werkgroep Cyberveiligheid opgericht. Het HRZKMO-secretariaat speelt sinds 2021 een actieve rol binnen het Cyber4SME project van de FOD Economie tot verbetering van de cyberweerbaarheid van de kmo's. Sinds 2024 is het HRZKMO-secretariaat bovendien vertegenwoordigd binnen de National Cybersecurity Council Belgium (NCCB) van het Centrum voor Cyberveiligheid (CCB). In 2024 werd beslist de bestaande HRZKMO werkgroep Cyberveiligheid uit te breiden tot een werkgroep Digitalisering, Cyberveiligheid en GDPR. Ook op het vlak van digitalisering en GDPR stellen er zich namelijk veel uitdagingen voor de kmo's en de HRZKMO was de voorbije jaren reeds actief bij die uitdagingen betrokken. De drie onderwerpen digitalisering, cyberveiligheid en GDPR zijn natuurlijk ook sterk verweven.

| Duurzaam ondernemen en circulaire economie |

De HRZKMO is er van overtuigd dat de noodzaak van duurzame ontwikkeling niet meer in vraag kan worden gesteld. De vraag nu is hoe die duurzame ontwikkeling best kan gerealiseerd worden, rekening houdend met de eigenheid van de kmo's. Binnen het

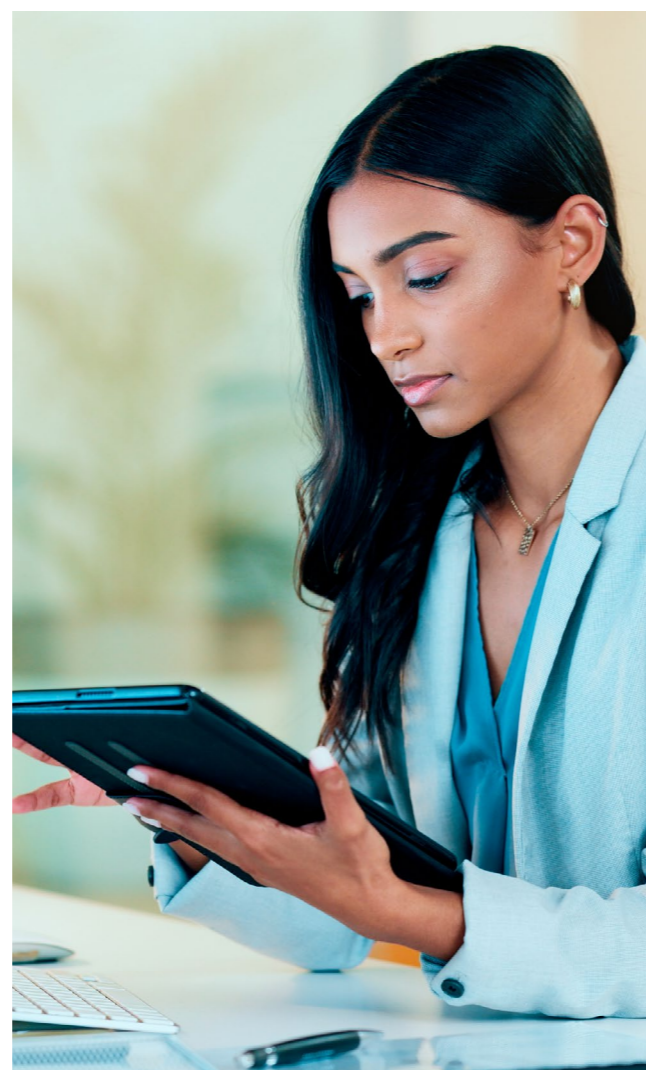
kader van duurzame ontwikkeling is ook het streven naar een circulaire economie erg belangrijk. De HRZKMO probeert bij te dragen aan die evolutie naar een duurzame en circulaire economie en er voor te zorgen dat er wordt rekening gehouden met de kmo's door middel van zijn adviezen en door actief deel te nemen aan een aantal initiatieven. In 2024 werd er binnen de HRZKMO een permanente werkgroep Duurzaam Ondernemen opgericht. Begin 2024 werd de HRZKMO lid van The Shift, een netwerkorganisatie die tal van publieke en private actoren samenbrengt in hun streven naar duurzame transitie. De jaarlijkse HRZKMO beleidsconferentie stond in het teken van klimaatverandering en duurzaam ondernemen. Het HRZKMO-secretariaat is actief lid van het Intra-Belgisch Platform voor de Circulaire Economie en van het reflectiecomité van het project Belgium Builds Back Circular van de FOD Economie.

| SME filter |

De Europese Commissie heeft in 2023 de zogenaamde SME filter geïnstalleerd om Europese beleidsinitiatieven die belangrijk zijn voor kmo's te identificeren. Initiatieven die als zeer relevant voor kmo's worden aangeduid, zullen aan een diepgaande impactanalyse onderworpen worden. De FOD Economie laat voor elk initiatief aan de Europese Commissie weten wat volgens haar de relevantie voor de Belgische kmo's is en wil daarbij rekening houden met de standpunten van de kmo-organisaties. De HRZKMO treedt daarbij op als schakel tussen de FOD Economie en de beroeps- en interprofessionele organisaties.

| B2B e-facturatie |

Vanaf 1 januari 2026 wordt e-facturatie (via gestructureerde elektronische facturen) verplicht voor b2b transacties. De HRZKMO heeft daarover adviezen gegeven maar het HRZKMO-secretariaat heeft in 2024 ook samen met enkele leden een actieve rol opgenomen binnen de Business Expert Group (BEG) E-invoicing. Dat is een sinds jaren bestaand overlegplatform tussen de publieke en private actoren betrokken bij e-facturatie. Voor een succesvolle ondersteuning van de kmo's bij de overgang naar b2b e-facturatie is een goede samenwerking met alle betrokken publieke en private actoren noodzakelijk. Bovendien waren de kmo's nog niet goed vertegenwoordigd binnen dit platform.

| Raadgevend Comité FAVV |

In 2024 heeft de HRZKMO zijn werkzaamheden binnen het Raadgevend Comité van het FAVV voortgezet. Hij is reeds meerdere jaren actief in dit Comité en vervult er voornamelijk een coördinerende rol ten aanzien van zijn leden die te maken hebben met voedselveiligheid.

| Nieuwe NACE-BEL-nomenclatuur |

Op 1 januari 2025 is de nieuwe NACE-BEL-nomenclatuur in werking getreden. Ten gevolge daarvan hebben ook de verschillende gegevensbeheerders de activiteiten (BTW, RSZ, KBO) van de ondernemingen die die codes gebruiken, geconverteerd. Tijdens het hele actualiseringsproces van de nomenclatuur heeft het secretariaat van de HRZKMO regelmatig de standpunten en voorstellen van zijn leden aan de administratie doorgegeven en ondersteund.

| Kwalitatieve uitoefening van het beroep |

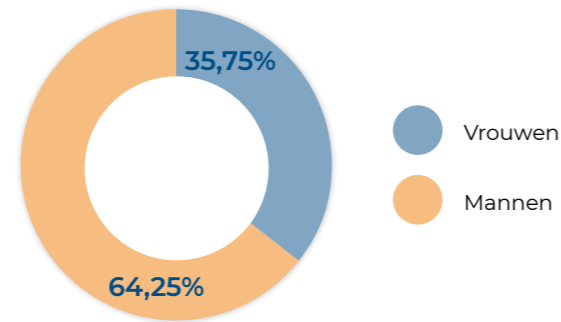
In 2024 heeft de HRZKMO zijn werkzaamheden inzake de kwalitatieve uitoefening van het beroep voortgezet. Zo werd er een vergadering georganiseerd om verslag uit te brengen over initiatieven en projecten die werden ontwikkeld in het kader van de kwalitatieve beroepsuitoefening (gedragscodes, kwaliteitslabels) en om de best practices op dit vlak uit te wisselen. Ook online reputatiemanagement kwam aan bod, door middel van een presentatie van de guidelines voor betrouwbare online reviews door de FOD Economie.

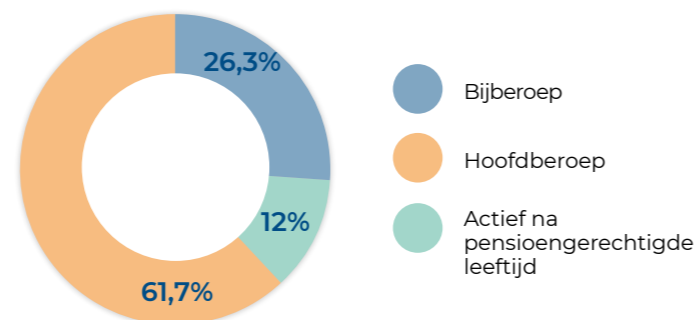

2. Kerncijfers

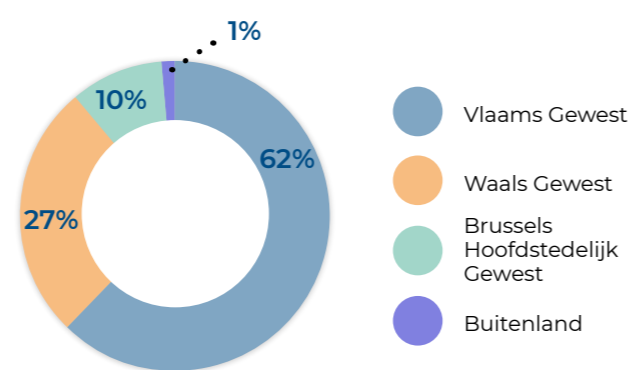
I % per geslacht I

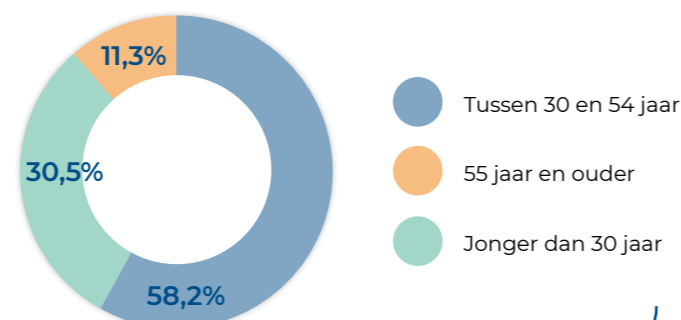
I % per aard van de activiteit I

I % per locatie I

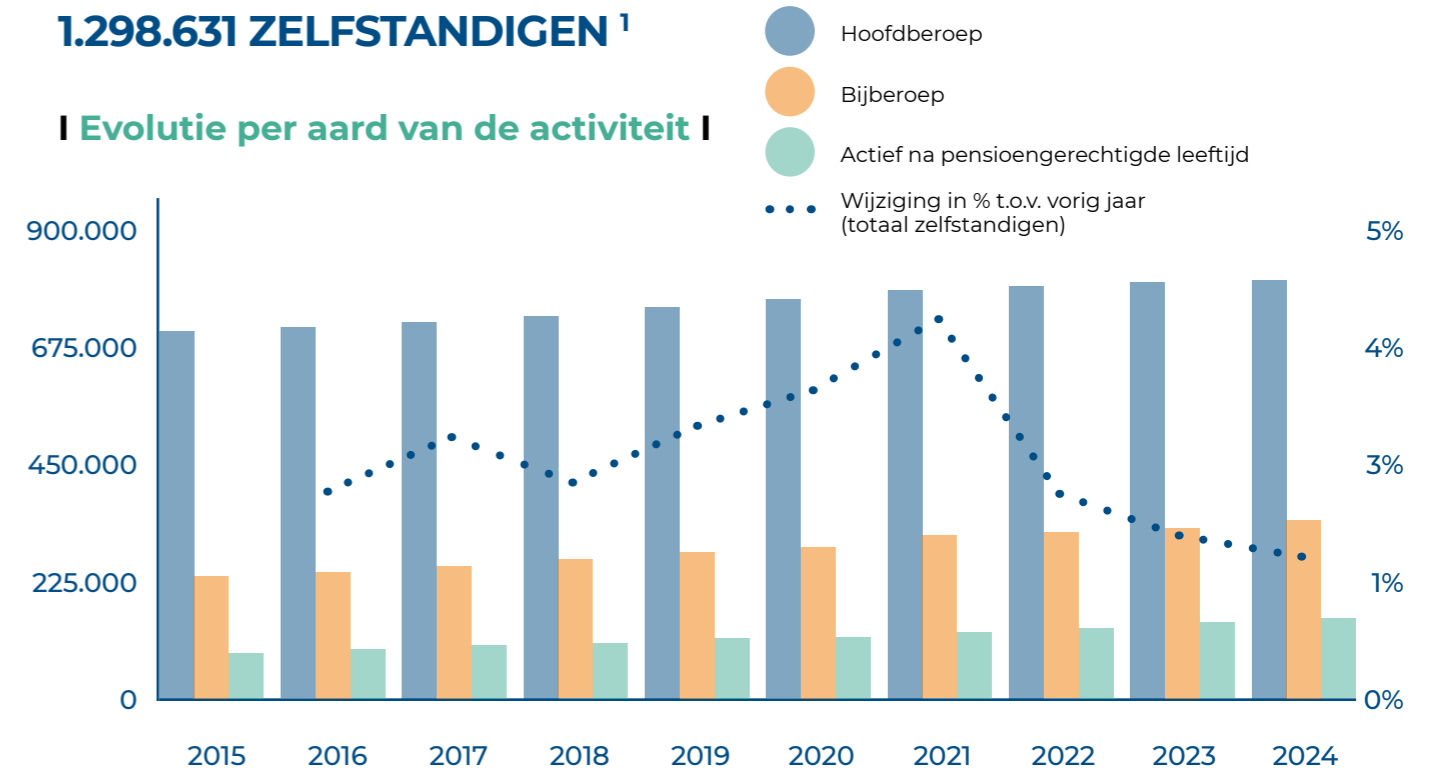

I % per leeftijd I

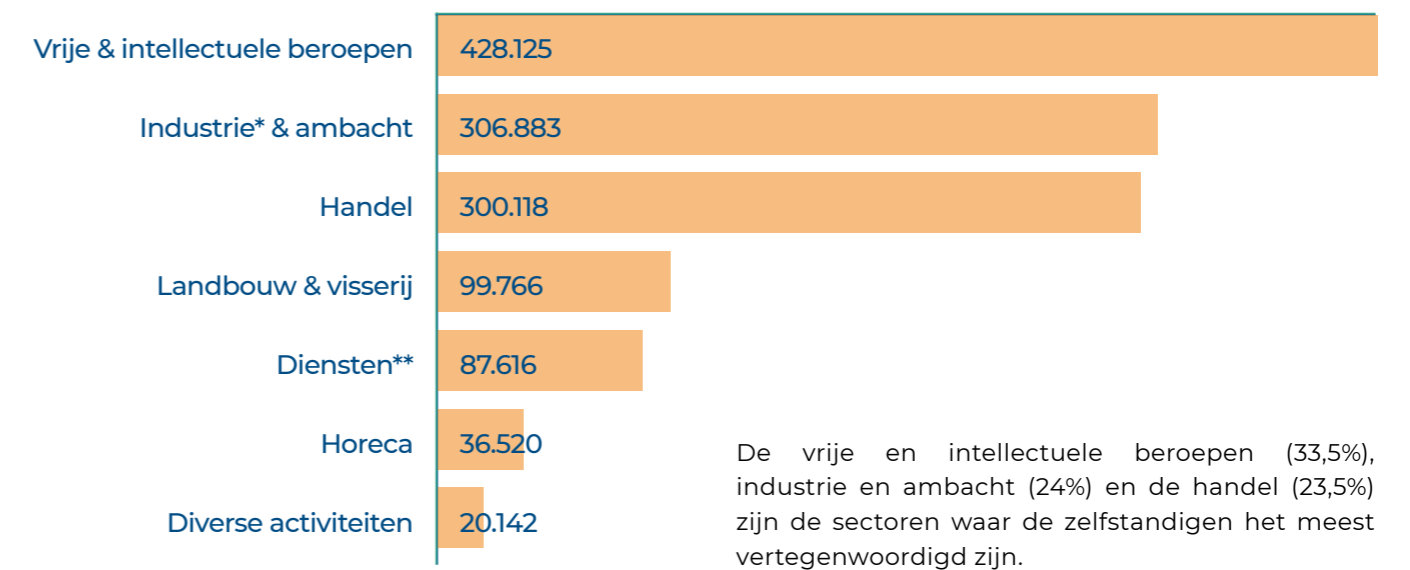

1.298.631 ZELFSTANDIGEN¹

I Evolutie per aard van de activiteit I

I Aantal zelfstandigen per sector I

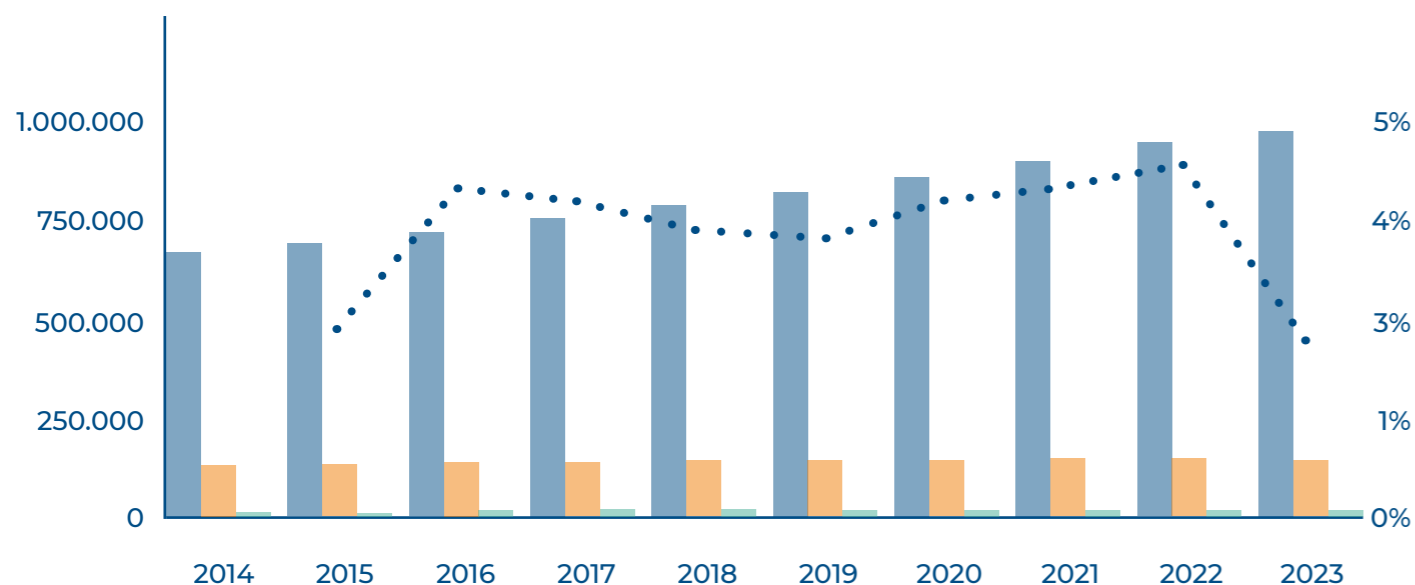
¹Bron: RSVZ. Deze cijfers hebben betrekking op alle personen die onderworpen zijn aan het sociaal statuut van zelfstandigen (helpers inbegrepen). De laatste gegevens (tot 31/12/2024) zijn voorlopig en betreffen enkel de grafieken evolutie per aard van de activiteit, % per aard van de activiteit en % per geslacht. De andere grafieken m.b.t. de zelfstandigen (% per leeftijd, % per locatie en % per sector) weerspiegelen de toestand op 31/12/2023.

* De categorie "Industrie" omvat met name de bouwsector en het vervoer.

** De categorie "Diensten" omvat enkel diverse beroepen van manuele aard en bepaalde categorieën van personenverzorging (schoonheidsspecialist, kapper, manicure, ...).

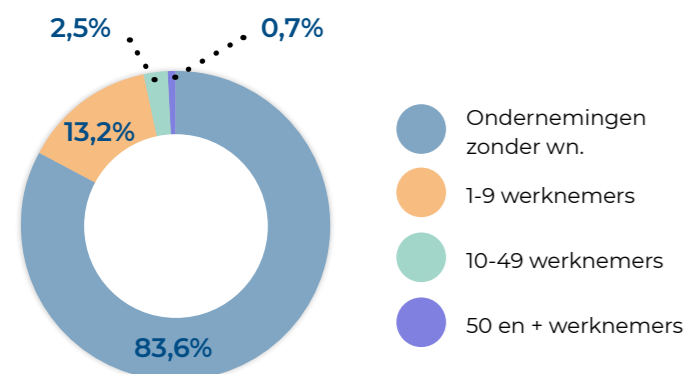
1.161.317 KMO'S ² (D.W.Z. 99,3 % VAN DE ONDERNEMINGEN)

Evolutie kmo's per grootte (aantal werknemers)

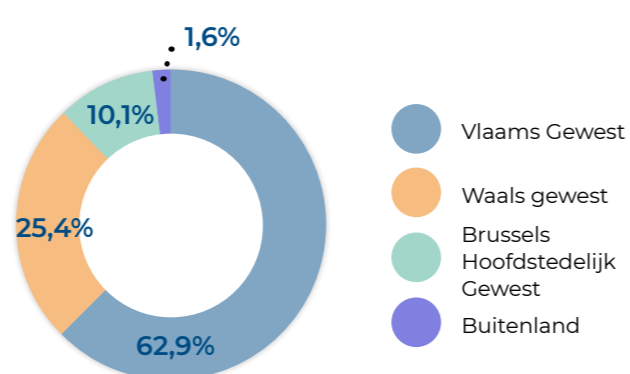

- Ondernemingen zonder wn.
- Ondernemingen met 1-9 wn.
- Ondernemingen met 10-49 wn.
- Wijziging in % t.o.v. vorig jaar (kmo's 0-49 wn.)

% alle ondernemingen per grootte

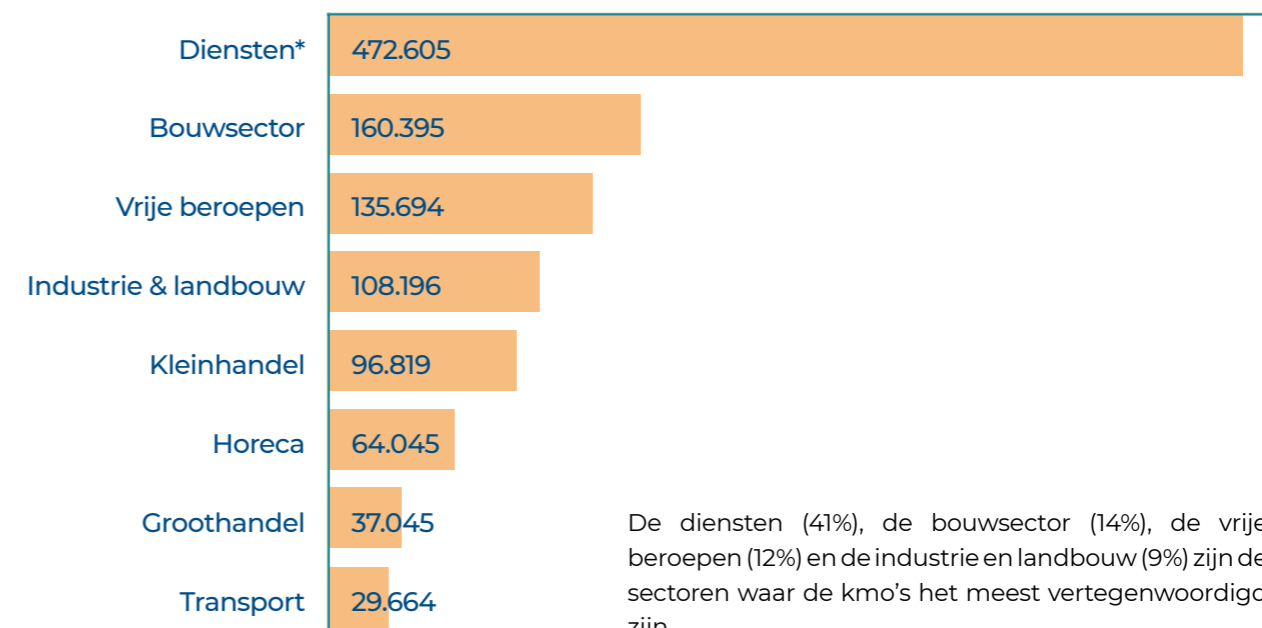

% kmo's per locatie

² In dit rapport worden de kmo's gedefinieerd als ondernemingen met 0 tot 49 werknemers. Bron: Statbel - FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Situatie op 31/12/2023.

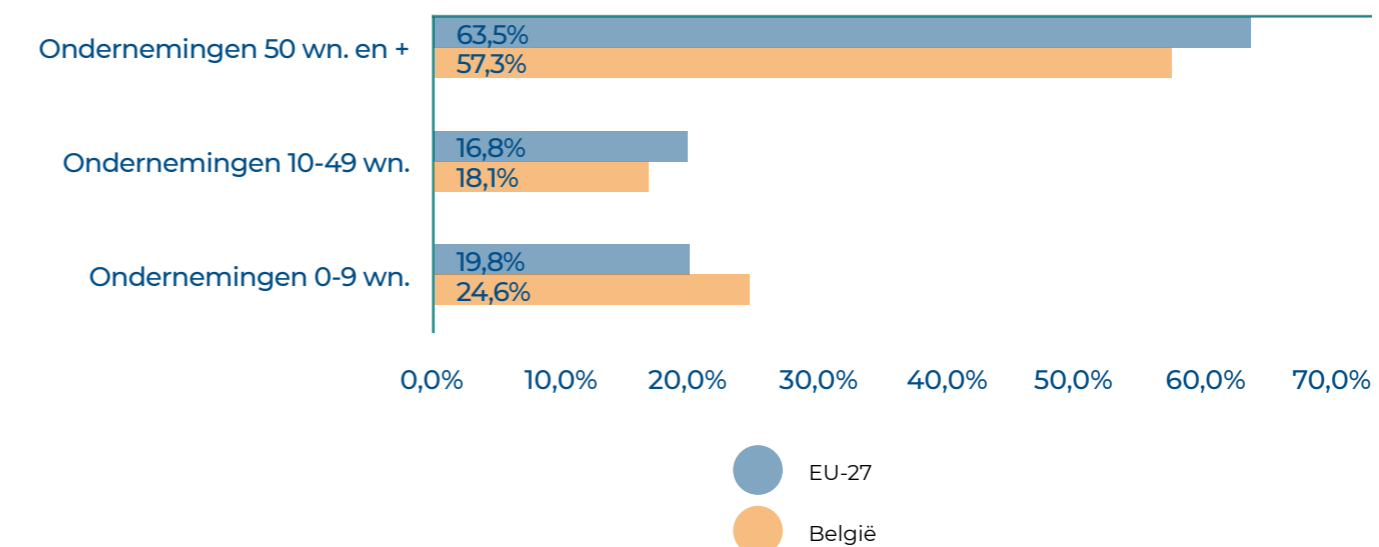
Kmo's per sector

De diensten (41%), de bouwsector (14%), de vrije beroepen (12%) en de industrie en landbouw (9%) zijn de sectoren waar de kmo's het meest vertegenwoordigd zijn.

130,8 MILJARD AAN TOEGEVOEGDE WAARDE GECREËRD DOOR KMO'S, D.W.Z. 42,7% VAN HET TOTAAL VAN ALLE ONDERNEMINGEN ³

% toegevoegde waarde ondernemingen per grootte

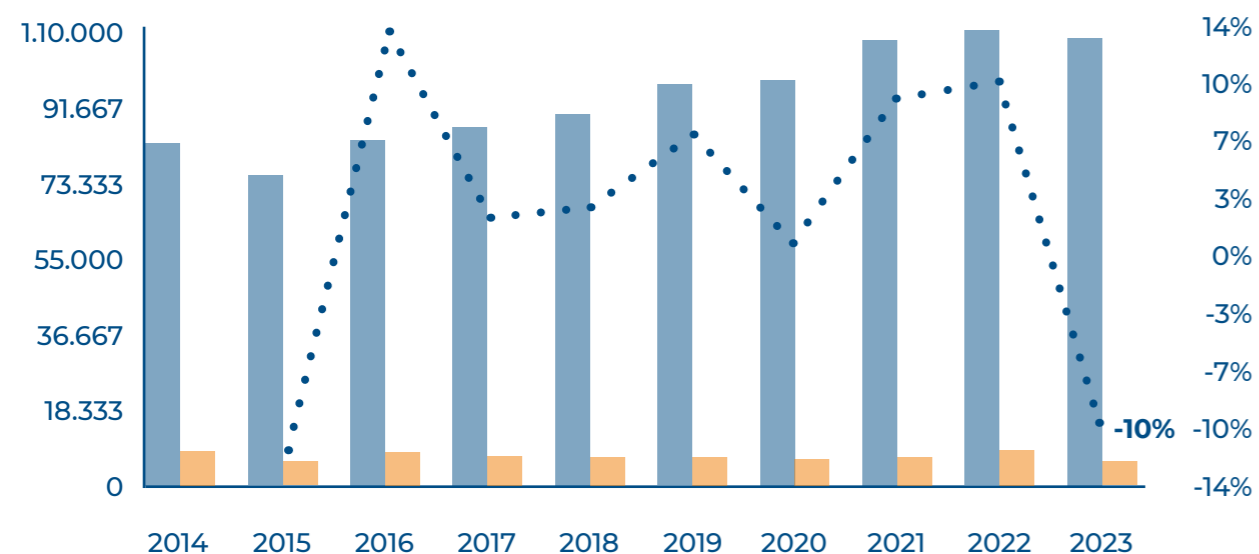

* Deze categorie omvat talrijke NACE-BEL-codes, zoals de activiteiten van hoofdkantoren / adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer, informatie en communicatie, exploitatie van en handel in onroerend goed, ...

³ Bron: Eurostat, 2023. Deze gegevens zijn gebaseerd op schattingen en gaan over de "niet-financiële marktgerichte economie" die de industrie, de bouwsector, de handel en de diensten omvat (NACE 2008 secties B tot J, L, M en N). Ze houden geen rekening met de ondernemingen uit de sectoren landbouw, bosbouw en visserij en de diensten die normaal gezien geen deel uitmaken van de markteconomie, zoals onderwijs en gezondheidszorg.

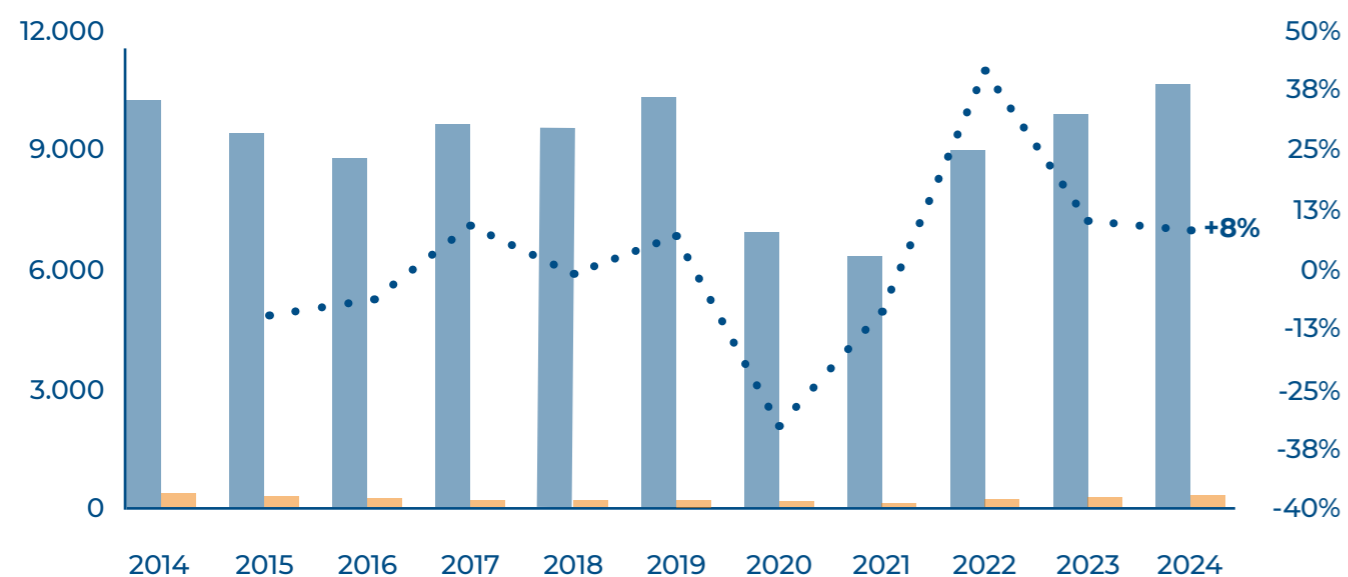
114.091 OPRICHTINGEN EN 11.030 FAILLISSEMENTEN VAN KMO'S ⁴

Evolutie - oprichtingen |

- Ondernemingen zonder werknemers
- Ondernemingen met 1-49 werknemers
- Wijziging in % (totaal aantal kmo's)

Evolutie - faillissementen |

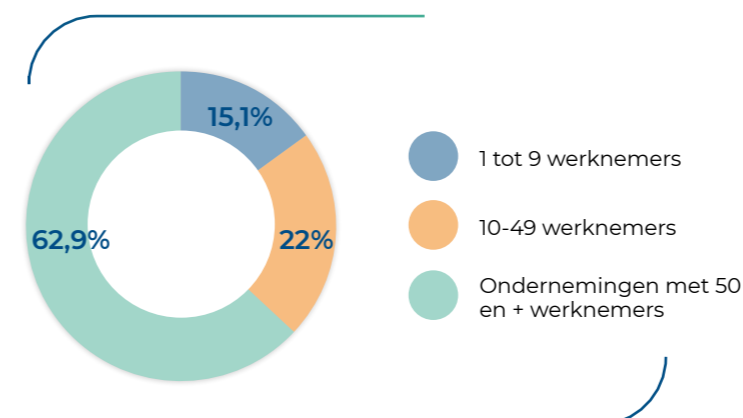

- Ondernemingen 0-9 werknemers
- Ondernemingen 10-49 werknemers
- Wijziging in % t.o.v. het vorige jaar (totaal aantal kmo's)

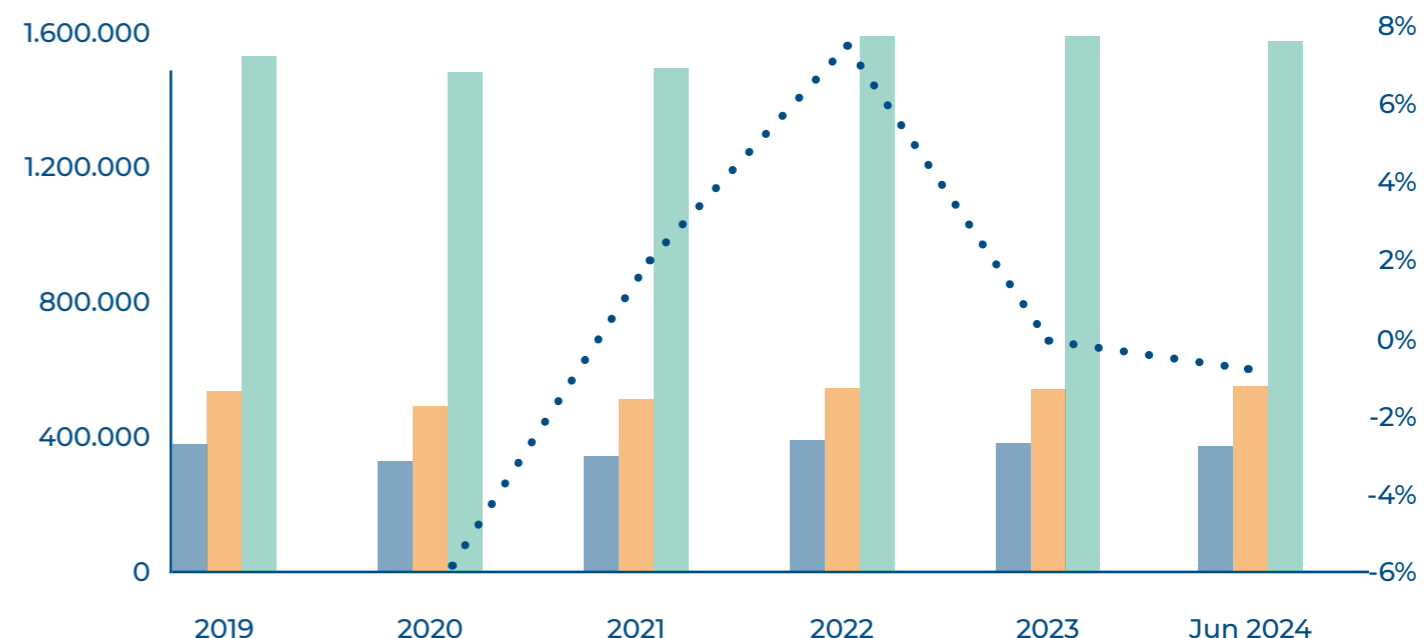
⁴ Bron: Statbel. Opmerking: waar de laatst bekende cijfers over de oprichting van kmo's betrekking hebben op het jaar 2023, gaan de cijfers over faillissementen over het jaar 2024.

917.426 WERKNEMERS (IN VTE) IN KMO'S ⁵

% arbeidsvolume privésector (VTE) |

Evolutie arbeidsvolume privésector (VTE)* |

- Ondernemingen met 1-9 wn.
- Ondernemingen met 10-49 wn.
- Ondernemingen met 50 en + wn.
- Wijziging in % t.o.v. het vorige jaar. (wn. alle ondernemingen)

⁵ Bron: RSZ, statistieken van de loontrekkende tewerkstelling. Arbeidsvolume van de werknemers in de privésector in voltijdsequivalenten naar de dimensie van de onderneming, situatie op 30/06/2024.

* Evolutie tussen 31 december 2019 en 30 juni 2024. Het aangegeven percentage (-0,8%) drukt het verschil uit, per 30 juni 2024, ten opzichte van 31 december 2023.

3. Organigram en samenstelling

Zelfstandigen en KMO

190 beroeps- en interprofessionele organisaties

I Sectorcommissies I

1. Voeding
2. Textiel en leder
3. Metaal en hout
4. Bouw
5. Land- en tuinbouwgebonden activiteiten
6. Ambulante handel
7. Horeca, toerisme en ontspanning
8. Transport en voertuigen
9. Technologie
10. Personenzorg
11. Diverse activiteiten
12. Juridische en economische beroepen
13. Medische en paramedische beroepen
14. Technische beroepen
15. Andere vrije en intellectuele beroepen

Professionele afdeling

30 leden*

I Interprofessionele organisaties I

- Handel en ambachten
- Vrije beroepen

Interprofessionele afdeling

30 leden*

Algemene vergadering van de hoge raad

60 leden* + 2 voorzitters

I Bureau I

- 1 Voorzitter
- 1 Co-voorzitter
- 8 Leden

I 6 Vaste Commissies I

- Algemeen KMO-beleid
- Beroepsreglementeringen
- Marktpraktijken
- Vrije beroepen
- Fiscaliteit
- Ad hoc

* zelfde aantal plaatsvervangende leden

